

Högskolan
Kristianstad

Högskolan Kristianstad

291 88 Kristianstad

044-250 30 00

www.hkr.se

Självständigt arbete (examensarbete), 15 hp, för

Kandidatexamen i omvårdnad

HT 2022

Fakulteten för hälsovetenskap

Att möta patienter med ett självskadebeteende på en allmän akutmottagning: Ett sjuksköterskeperspektiv.

En litteraturstudie

Jonna Mårtensson och Lovisa Nilsson

Författare

Jonna Mårtensson och Lovisa Nilsson

Titel

Att möta patienter med ett självskaðebeteende på en allmän akutmottagning: Ett sjuksköterskeperspektiv.

En litteraturstudie.

Handledare

Anna Pålsson

Examinator

Ann-Christin Janlöv

Sammanfattning

Bakgrund: Sjuksköterskor på en allmän akutmottagning är i stor utsträckning de som initialt möter patienter med självskaðebeteende som söker vård för sina självförvållade skador. Sjuksköterskor uppfattar vården av patienter med självskaðebeteende som svår och att akutmottagningen ej är anpassad för patientgruppen. **Syfte:** Syftet var att beskriva sjuksköterskors erfarenheter av och uppfattningar om att möta patienter med ett självskaðebeteende på en allmän akutmottagning. **Metod:** En litteraturstudie med en huvudsakligen kvalitativ ansats genomfördes baserat på elva vetenskapliga artiklar. Artikelsökningen gjordes i Cinahl Complete, PubMed och PsycINFO. Artiklarna kvalitetsgranskades med HKR granskningsmall för kvalitativa artiklar. Artiklarna analyserades utifrån Fribergs (2012) trestegsmodell. **Resultat:** Fyra kategorier identifierades, *Anledning till beteendet, Inställning till patientens beteende, olämplig vårdmiljö och brist på kunskap och behov utbildning*. **Diskussion:** I metoden diskuterades och redogjordes det för de kvalitativa trovärdighetsbegreppen; *Trovärdighet, pålitlighet, bekräftelsebarhet* samt *överförbarhet*. I resultatet hittades tre fynd vilka identifierats i kategorierna *Anledning till beteendet, Inställning till patientens beteende* och *brist på kunskap och behov av utbildning*. De olika fynden kopplades bland annat till FN's globala mål (2021), McCormack och McCances (2016) omvårdnadsmodell, Hälso- och sjukvårdslagen (2017) och International Council of Nurses (ICN, 2016). **Slutsats:** Sjuksköterskor hade i stor utsträckning en negativ inställning till patientgruppen och upplevde även omvårdnaden av patienterna som svår och komplex. Med obligatoriska utbildningar inom självskaðebeteende kan kunskapen hos sjuksköterskor på den allmänna akutmottagningen förbättras. Sjuksköterskan bör ha ett helhetsperspektiv i mötet med patienten för att främja hälsa och minska lidande hos den sårbara patientgruppen.

Ämnesord

Självskaðebeteende, Medvetet självskaðebeteende, Akutsjukvård, Akutmottagning, Sjuksköterskans erfarenheter och uppfattningar.

Authors

Jonna Mårtensson and Lovisa Nilsson

Title

Meeting patients with self-harm in a general emergency room: A nurse's perspective.

A literature review.

Supervisor

Anna Pålsson

Examiner

Ann-Christin Janlöv

Abstract

Background: Nurses in a general emergency unit are largely those who initially encounter patients with self-harm who seek care for their self-inflicted injuries. Nurses perceive the care of patients with self-harm as difficult and that the emergency unit is not adapted for the patient group.

Purpose: The purpose was to describe nurses' experiences and perceptions of meeting patients with self-harm in a general emergency unit. **Method:** A literature review with a mainly qualitative approach was conducted based on eleven scientific articles. The article search was done in Cinahl Complete, PubMed and PsycINFO. The articles were quality reviewed with the HKR review template for qualitative articles. The articles were analyzed based on Friberg's (2012) three-step model. **Results:** Four categories were identified, *Reason for the behavior, Attitude to the patient's behavior, inappropriate care environment and Lack of knowledge and need for education*. **Discussion:** In the method, the qualitative concepts of credibility were discussed and accounted for; *Credibility, reliability, affirmability and transferability*. In the results, three findings were found, which were identified in the categories *Reason for the behavior, Attitude to the patient's behavior and Lack of knowledge and need for education*. The various findings were linked among several to the UN's global goals (2021), McCormack and McCance's (2016) nursing model, the Health Care Act (2017) and the International Council of Nurses (ICN), 2016. **Conclusion:** Nurses largely had a negative attitude towards the patient group and also perceived the care of the patients as difficult and complex. With mandatory education in self-harm, the knowledge of nurses in the general emergency unit can be improved. The nurse should have a holistic perspective in the meeting with the patient to promote health and reduce suffering in the vulnerable patient group.

Keywords

Self-Injurious Behavior, Deliberate Self-Harm, Emergency Nursing, Emergency unit, Nurse experience and perceptions

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	4
Inledning	5
Bakgrund	5
Syfte	7
Metod	8
Design	8
Sökvägar och urval.....	8
Granskning och analys	9
Etiska överväganden	10
Förförståelse.....	11
Resultat	12
Anledning till beteendet	12
Inställning till patientens beteende.....	13
Olämplig vårdmiljö	15
Brist på kunskap och behov av utbildning	16
Diskussion	19
Metoddiskussion	19
Resultatdiskussion.....	22
Kliniska implikationer.....	25
Slutsats	26
Referenser	27
<i>Bilaga 1. Sökschema</i>	<i>31</i>
<i>Bilaga 2. Artikelöversikt</i>	<i>34</i>

Inledning

Självskadebeteende är ett globalt växande problem och kan leda till att individen utvecklar allvarligare psykisk ohälsa. Det kan även vara ett uttryck vid viss annan psykiatrisk sjuklighet. Då självskadebeteende är komplext är det viktigt att sjuksköterskan som möter dessa individer har kunskap för att kunna ge korrekt och adekvat vård. Østervang et al., (2022) menar att sjuksköterskor behöver utveckla och förbättra mottagandet på allmänna akutmottagningar, det vill säga ej psykiatrisk sådan, då de har en negativ inställning till att vårda patienter med självskadebeteende. Sjuksköterskors attityder, erfarenheter och uppfattningar gentemot denna patientgrupp har stor betydelse för vilken omvårdnad patienterna får.

Bakgrund

Självskadebeteende är ett av de mest utmanande beteenden inom vården att förstå sig på och behandla där sjuksköterskor upplever de självskadande individerna, oftast unga kvinnor, som besvärliga, manipulativa, uppmärksamhetssökande och självmordsbenägna (Lindgren, 2014). Om behandlingen av personerna med självskadebeteende fördröjs kan det resultera i allvarliga skador hos individen (Johansson, 2010). Därför behöver sjuksköterskan, oavsett verksamhet, lägga tid och energi på att fånga upp symtom och avvikande beteende hos ungdomar som kan kopplas till ett pågående självskadebeteende. Tyvärr är tiden ofta en bristvara, i synnerhet på en akutmottagning vilket sätter en stor press på sjuksköterskan att på kort tid skapa en bra relation till patienten.

Varje år besöker var sjätte vuxen en akutmottagning och enligt myndigheten för vård och omsorg (2018) har de vårdsökande en mycket varierande symtombild med det gemensamma att alla upplever ett brådskande vårdbehov. År 2014 var det ca 11 000 personer som uppsökte en allmän akutmottagning på grund av självtillfogad skada, det är betydligt fler som söker vård för självskador jämfört med skador tillfogade av någon annan (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2014). På en akutmottagning är hög arbetsbelastning vanlig och sjuksköterskor kan behöva ta snabba beslut kring patienter (IVO, 2019). Många

akutmottagningar har idag svårt att täcka behovet avseende bemanning med erfarna sjuksköterskor och på flertalet akutmottagningar har en stor majoritet av sjuksköterskor arbetat i mindre än två år (IVO, 2015). På en akutmottagning är det oftast sjuksköterskan som träffar patienten först och får därmed ökad kontakt med personer med psykiska besvär och självska debeteende (Alarcon Manchego et al., 2015). I en studie gjord av Rowe och Jaye (2017) som syftade till att beskriva vård av patienter med självska debeteende inom allmän hälso- och sjukvårdskontext, visade sig sjuksköterskor känna frustration och otillräcklighet vilket beskrevs gå ut över patienterna. Vilka upplevde sig bestraffade med ett negativt bemötande när de redan kände sig utsatta. I samma studie beskrevs behandlingarna för att förebygga nya självska dor som otillräckliga (Rowe & Jaye, 2017).

Lindgren (2014) betonar vikten av ett bra första möte mellan patient och personal där respektfullhet, nyfikenhet och en vilja att lyssna utan att döma är väsentligt för att skapa en förtroendeingivande relation. Att ställa frågan ”varför” patienten skadar sig själv uppfattas oftast som tabu inom vården då det finns en rädsla att frågeställningen ska få individen att på nytt vilja skada sig, dock menar Lindgren (2014) att det inte finns tillräckliga uppgifter som tyder på att det stämmer. Däremot kan frågan väcka känslor av skam och skuld hos patienten och det är något som sjukvårdspersonalen behöver vara medvetna om och lyhörda för. Enligt det Nationella självska deprojektet (2016) är det viktigt i rollen som sjuksköterska att ställa frågor till individen med självska debeteende i syfte att förmedla sin vilja att visa förståelse för personens upplevelse. Som sjuksköterska är det även önskvärt att sträva efter att utveckla en förtroendeingivande relation, utveckla ett icke dömande förhållningssätt och arbeta för att bevara det även i svåra och utmanande situationer samt att försöka bevara personal kontinuiteten med patienten oavsett vårdkontext. Sjuksköterskans yrkesansvar beskrivs mer tydligt i International Council of Nurses (ICN) etiska kod som avser vikten av en humanistisk människosyn där sjuksköterskan ska respektera patientens värdighet, integritet, identitet och sårbarhet men även se till patientens individuella behov och val (Stryhn, 2007). ICN skapades med syftet att alla yrkesverksamma sjuksköterskor oavsett land skulle ha en gemensam etisk kod att förhålla sig till (Svensksjuksköterskeförening, 2021).

Dahlberg och Segesten (2010) beskriver att om en sjuksköterska är stressad, har bråttom, ter sig oengagerad och distanserad vid det första patientmötet kommer patienten med stor sannolikhet inte känna sig sedd, bekräftad eller hjälpt i sin situation. Ett dåligt bemötande kan i värsta fall leda till att patienten därefter väljer att avstå från att söka vård då upplevelsen av att inte bli tagen på allvar kan sätta djupa spår (Dahlberg och Segesten, 2010). Enligt omvårdnadens värdegrund är varje människa unik och ska bemötas utifrån ett personcentrerat förhållningssätt efter sina individuella förutsättningar (Svensk sjuksköterskeförening, 2021).

Självskadebeteende presenteras allt oftare på akutmottagningar. Den hektiska miljön på en allmän akutmottagning påverkar både sjuksköterskan och patienten. En redan stressad sjuksköterskas bemötande kan påverkas av detta och uttrycka en negativ inställning till patienten. Sjuksköterskans inställning till en patient som skadat sig själv har visats sig påverka patientens vilja att söka vård vid senare tillfällen. Brister i bemötandet relaterat till sjuksköterskans inställning kan påverka patientsäkerheten och även orsaka patienten onödigt lidande. 2021 var medianväntetiden innan läkarkontakt 1 timme och 8 minuter på akutmottagningar i Sverige, för patienter med självskadebeteende var väntetiden över 4 timmar (Socialstyrelsen, 2022). Att belysa sjuksköterskors erfarenhet och uppfattningar kan bidra till förbättringar inom akutsjukvården. Därmed skapa en trygghet för varje sjuksköterska i mötet med en patient med självskadebeteende, samt under tiden patienten väntar på läkarkontakt. Men fokus på den allmänna akutmottagningen vill vi undersöka sjuksköterskans erfarenheter och uppfattningar av att möta personer med självskadebeteende då det oftast är inom den kontext det första vårdkontakten sker.

Syfte

Syftet var att beskriva sjuksköterskors erfarenheter av och uppfattningar om att möta patienter med självskadebeteende på en allmän akutmottagning.

Metod

Design

För att undersöka det valda ämnet genomfördes en litteraturoversikt som enligt Polit och Beck (2017) innebär att på ett metodiskt och systematiskt tillvägagångssätt sammanställa litteratur inom ett specifikt område. Designen på litteraturoversikten baseras på kvalitativa artiklar, artiklar med mixad metod och interventionsstudier. Författarna valde ut elva vetenskapliga artiklar från omvårdnadsdatabaserna Cinahl, Pubmed och PsycINFO vars innehåll var relevant till det valda ämnet.

Sökvägar och urval

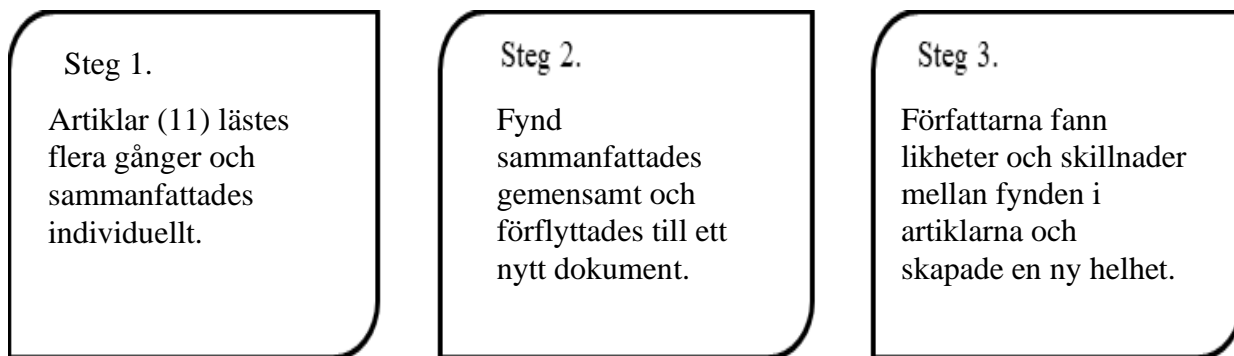
Inledningsvis gjordes en pilotsökning i Cinahl Complete för att se om det fanns tillräckligt med artiklar vars innehåll svarade på det tänkta syftet (Östlundh, 2012). Vidare gjordes en bredare sökning i Cinahl och Pubmed vilket är databaser med vetenskapliga artiklar kopplat till omvårdnad. Samt i databasen psycINFO vars vetenskapliga artiklar innehåller psykologi och beteendevetenskap (Karlsson, 2017). Utifrån det valda syftet formades tre nyckelord, *självskadebeteende*, *akutmottagningar* samt *sjuksköterskors erfarenheter och uppfattningar* vilka låg till grund för sökningen. Östlundh (2012) menar att de flesta databaserna är engelskspråkiga. Nyckelorden översattes således till engelska i svensk MESH, därmed kan sökresultatet öka i relevans till syftet. Ämnesord [MH] användes för att finna synonymer till nyckelorden som andra forskare använt sig av för att beskriva liknande problem. Genom att kombinera ämnesord och fritextord utökas resultatet. Eftersom de flesta databaser inte använder sig av böjningsformer på ett sökord exkluderas vissa artiklar, för att undvika detta användes trunkering [*] exempelvis *nurs** (Östlundh, 2012). När fler ord bildade ett fritextord användes frassökning. Genom en frassökning förstår databasen att det är ett sökord och inte två, exempelvis “emergency departments” (Östlundh, 2012). OR är en boolesk söklogik som används för att skapa block. Genom användningen av OR får alla synonymer på fritextord träffas och skapar ett bredare resultat (Östlundh, 2012). När den slutgiltiga sökningen utfördes

användes AND mellan varje sökblock för att exkludera artiklar vars innehåll inte innehöll alla önskade nyckelord (Karlsson, 2017). Begränsningar som tillämpades i Cinahl och Pubmed var *Peer-reviewed, publicerad mellan 2001–2022, engelskspråkig och forskningsartikel*. En manuell sökning gjordes i PsycINFO för att få fram tre artiklar som hittats via högskolan Kristianstads bibliotek, begränsningarna var *Peer-reviewed, engelskspråkig, forskningsartikel och publicerad mellan 2000–2022*. Peer-reviewed betyder att artikeln granskats av en oberoende person innan publicering och publikationsår hjälper författarna att få fram relevant forskning (Östlundh, 2012). Inklusionskriterier för artiklarna var att kontexten skulle vara allmän akutmottagning samt att det skulle vara ur sjuksköterskans perspektiv. Artiklar där det inte framgick att författarna gjort etiska ställningstaganden, artiklar innehållande suicid, artiklar som enbart innehöll en ren kvantitativ ansats samt artiklar där det inte framgick tydligt att det var en sjuksköterska som svarat exkluderades. Sökningarna som gjordes i Cinahl och PsycINFO resulterade i 104 artiklar. Ytterligare en sökning utfördes i Pubmed och gav inga relevanta träffar utöver de som redan funnits i Cinahl och PsycINFO. Efter begränsningar återstod 66 artiklar och samtliga titlar lästes. Artiklar vars titlar inte stämde med syftet och eventuella dubletter exkluderades. För att få en större inblick i vad artiklarna handlade om lästes de kvarvarande 30 artiklars abstract. De artiklar vars abstract stämde överens med författarnas syfte behölls. 13 artiklar uteslöts då de ansågs vara av kvantitativ ansats. Två fokuserade helt på suicidala patienter. I en artikel framgick det inte tydligt vilka svar som var från sjuksköterskor och exkluderades. Elva artiklar ansågs svara på syftet och inkluderades i litteraturstudien.

Granskning och analys

De elva utvalda artiklarna granskades utifrån Högskolan Kristianstads granskningsmall för kvalitativa studier (Blomqvist, Orrung Wallin, och Beck, 2016). Baserat på granskningsmallen bedömdes trovärdighet, pålitlighet, bekräftelsebarhet och överförbarhet, vilka var olika begrepp som säkrade för att kvalitetsbedöma artiklarna. Artikelöversikt är bifogad i bilaga 2. Analys av artiklarna utgick från Fribergs (2012) trestegsmodell.

Figur 1. Illustrerande bild av analysprocessen utifrån Fribergs analysmetod.

I det första steget läste författarna alla artiklar enskilt för att sedan diskutera eventuella tankar som uppstått vid genomgången gemensamt. Friberg (2012) menar att flertalet genomgångar kan skapa en djupare förståelse av artiklarnas innehåll och sammanhang. I det andra steget skrev författarna ner varje syfte, metod samt resultat av varje artikel i en separat artikelöversikt för att skapa en struktur. En artikelöversikt hjälper författarna upprätthålla en bra struktur för att hantera artiklarna i den kommande analysen (Friberg, 2012). I det tredje och sista steget lästes artiklarnas resultat igen för att hitta eventuella likheter och skillnader. Friberg (2012) konstaterar att sorteringen av likheter och skillnader ger författarna möjlighet att definiera de valda artiklarna för att sedan kunna återanvända dem i sitt eget arbete. Författarna definierade likheter och skillnader i fyra olika kategorier. Analysprocessen är enligt Friberg (2012), en tidskrävande växling mellan helheten i artiklarna och artikelöversikten som skapar en ny helhet i författarnas kommande resultat.

Etiska överväganden

Vid en undersökning krävs det oftast olika deltagare som dels behöver avsätta tid och som, på ett eller annat sätt riskerar att utsättas för diverse risker för att generera kunskap till det vetenskapliga arbetet (Henricson, 2017).

Forskningsetiken finns till för att värna om deltagarnas rättigheter och värde.

Människor ska alltid bemötas med respekt, även om de väljer att inte delta i studien, eller av olika anledningar väljer att hoppa av studien. Forskningsetik är de etiska överväganden som utförs vid en vetenskaplig studie vilka är

informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet (Henricson, 2017). Helsingforsdeklarationens första variation kom 1964 och har sedan dess uppdaterats. Den bygger på att jämföra behovet av den nya kunskapen i förhållande till deltagarnas intresse och hälsa (Henricson, 2017: Sandman & Kjellström, 2008). Det är därför viktigt att författarna till föreliggande litteraturstudie klargör att de gjorts etiska beaktanden i utvalda artiklar. Då självskadebeteende ökar globalt anser författarna till denna studie att det har hög relevans att undersöka sjuksköterskans erfarenhet av patienter med självskadebeteende på en allmän akutmottagning i syfte att öka kunskapen om patientgruppen samt belysa hur sjuksköterskan upplever mötet.

Förförståelse

För att läsaren ska kunna avgöra om författarnas åsikter eller värderingar har påverkat studiens resultat menar Polit och Beck (2017) att en förförståelse ska presenteras inledningsvis. En förförståelse grundas på författarens kunskap och erfarenhet om det valda ämnet innan studien startas (Priebe och Landström, 2017). Vid studiens start har endast en av författarna viss erfarenhet av att möta patienter med självskadebeteende. Erfarenheten fick författaren under en psykiatripraktik under sjuksköterskeutbildningen. Författaren fick under en kort period möta en patient med självskadebeteende. Patienten hade varit inlagd på avdelningen flera gånger tidigare och personalen uttryckte känslor som frustration över den påfrestning det innebar att hen var på väg dit igen då det påverkade hela avdelningen som annars var relativt lugn. Personalen uttryckte att det ställde höga krav på samtliga att se till att inga föremål fanns tillgängliga någonstans som kunde innebära att patienten kunde tillfoga sig själv skador. Författaren upplevde att känslan som personalen kände inför patientens ankomst var rädsla som grundade sig i tidigare erfarna händelser samt viss okunskap i hur dem bäst skulle bemöta patientens behov. Författarna tror att en patient med självskadebeteende i första vårdkontakten söker sig till en allmän akutmottagning för att få hjälp med de fysiska skador som uppkommit vilket är varför författarna anser det vara av stort intresse att undersöka hur sjuksköterskans erfarenhet ser ut där.

Resultat

Studiens resultat utgörs av elva vetenskapliga artiklar. Publiceringen av de utvalda artiklarna var år 2009–2022. Samtliga artiklars kontext var allmänna akutmottagningar. De länder där artiklarnas studier genomfördes var Australien (7), England (1), Irland (2) samt Danmark (1). Sammantaget deltog 354 sjuksköterskor i artiklarnas studier, bortsett från en där det inte framgick hur många deltagare som var sjuksköterskor varpå den ej räknats in i totala antalet. I sex av artiklarna framgick det en könsfördelning av deltagarna, totalt 249 kvinnor och 21 män. I resterande artiklar framgick ingen könsfördelning. Deltagarna var mellan 20-55 år och de hade arbetat på akutmottagning i 0-10+ år.

Datansamlingen i de sex kvalitativa studierna genomfördes med hjälp semistrukturerade intervjuer, tre studier var av mixad metod där författarna använde sig av skriftliga frågor, intervjuer samt i två studier genomfördes interventioner där deltagarna svarade på frågor före och efter interventionen. Fyra kategorier identifierades; *Anledning till beteendet*; *Inställning till patientens beteende*; *olämplig vårdmiljö*; *Brist på kunskap och behov av utbildning*.

Anledning till beteendet

I kategorin *Anledning till beteendet* framkom skillnader i hur sjuksköterskan såg på den vårdsökande patienten beroende på patientens ålder, orsaker till självskadebeteendet samt om det fanns underliggande sjukdomar. Denna kategori baseras på fem artiklar.

I två studier uppgav sjuksköterskorna att patienterna uppfattades och möttes annorlunda beroende på vilken bakomliggande anledning patienterna hade till sitt självskadebeteende (Chapman & Martin, 2014; Cleaver et al., 2014). Om patienten var äldre och led av en obotlig bakomliggande sjukdom och överdoserat läkemedel eller försökt att begå suicid, visade sjuksköterskorna mer empati för dessa patienter. Än för de patienter som överskridit den rekommenderade dosen paracetamol med en tablett och som sedan sökte tröst för detta på akutmottagningen (Chapman & Martin, 2014). Även en yngre ålder var en faktor som bidrog till sjuksköterskans uppfattning om patienten. Enligt sjuksköterskorna var en yngre patient redan i en utsatt position och konsekvenstänket ansågs inte

vara fullt utvecklat. Därav fanns en större förståelse och vilja att undersöka bakomliggande orsak till varför den yngre patienten skadade sig (Clever et al., 2014).

I think it's always that people can be more accepting of children, you know or young people sort of like, you know you've got your whole life ahead of you whereas someone who's older it's a case of 'pull yourself together, sort yourself out girl' isn't it, you know so I think it's a bit more sympathetic. (Clever et al., 2014, s. 2892)

I studier av Chapman och Martin, (2014) och Ngune et al., (2021), beskrev sjuksköterskorna medlidande för de personer som såg att självskada var den enda utvägen för dem. Dock menade vissa sjuksköterskor att patienterna inte alltid var intresserade av att dela med sig av varför självskadan uppstått, sjuksköterskan fick istället ta ett steg tillbaka och fundera på om det var viktigt att veta patientens orsak till självskadabeteendet. Ibland kände sjuksköterskor en lättnad när patienterna inte ville ha deras hjälp eftersom de fick uppfattningen av att de då inte alltid behöver lösa patientens bekymmer, vilket minskade frustration och förtvivlan över att inte förstå anledningen till beteendet (McAllister et al., 2009a; Ngune et al., 2021) I studier av Koning et al., (2017) och Ngune et al., (2021), hade sjuksköterskor uppfattningen om att patienterna använde självskadabeteende som en hanteringsmekanism. Eftersom patienterna inte kände att de hade kontroll över sina utlösande stressorer var enda utvägen att medvetet skada sig själv, och på så sätt tog de kontroll över sina känslor igen. Sjuksköterskorna beskrev även att många patienter var socialt isolerade, och att det var en anledning till deras självskadabeteende (Koning et al., 2021).

Inställning till patientens beteende

I kategorin *Inställning till patientens beteende* framkom det att majoriteten av sjuksköterskorna ville patientgruppen väl, men deras inställning förändrades av att patienterna blev återkommande till akutmottagningen vilket skapade frustration. Det fanns även de som hade inställningen att patientgruppen upptog tid vilket

innebar att andra patienter försakades som hade ett riktigt behov av deras hjälp. Kategorin baseras på nio artiklar.

I studier gjorda av Chapman och Martin, (2014); Conlon och O'Tuathail, (2012); Koning et al., (2017); Mulhearn et al., 2021; Ngune et al., (2021) fanns olika uppfattningar om patienter med självskadebeteende där sjuksköterskorna ansåg att patientgruppen inte var i behov av den vård som en allmän akutmottagning kunde erbjuda. Sjuksköterskor i dessa studier var av uppfattningen att patienter med självskadebeteende medvetet skadade sig själva för att få uppmärksamhet, någonting de ansåg inte borde belönas med mer uppmärksamhet. När patienter med självskadebeteende kom in till akutmottagningen fick flera sjuksköterskor känslan av att de endast var där för att ta upp deras och andra patienters tid, vilket upplevdes vara frustrerande (Chapman & Martin, 2014; Koning et al., 2017; McGough et al., 2022; Østervang et al., 2022).

“Like I’m wasting my time. Useless. Gross, they are usually incontinent. That they are pathetic attention seekers, If it is for attention I cannot help but feel frustrated” (Chapman & Martin, 2014, s.142)

Sjuksköterskor i flera studier var av uppfattningen att akutmottagningens resurser var ämnade till dem som sökte vård för allvarliga skador och inte till patienter som medvetet skadade sig själva (Chapman & Martin, 2014; Conlon & O'Tuathail; 2012, Koning et al., 2017; McGough et al., 2022; Ngune et al., 2021; Østervang et al., 2022). I studier av Ngune et al., (2021); O'Keeffe et al., (2021) visade det sig också att sjuksköterskors uppfattningar om patienter med självskadebeteende blev mer negativa av att patienter var återkommande till akutmottagningen. Det bidrog till känslor av frustration och maktlöshet över att inte kunna hjälpa dem till att må bättre på lång sikt. I samma studier ville merparten av sjuksköterskorna hjälpa patienten att må bättre men det kändes hopplöst då hen alltid kom tillbaka till akutmottagningen förr eller senare. Andra sjuksköterskor i dessa studier kunde uppleva en inre ilska över situationen, att behöva ge vård till patienter som medvetet skadade sig, när pressen på

akutmottagningen redan var omfattande. Flera sjuksköterskor var negativt inställda till att behandla patienternas psykiska problem och ville endast åtgärda de fysiska skadorna (McGough et al., 2022; Østervang et al., 2022). De mer erfarna sjuksköterskorna bekräftade att de i början av sin karriär på akutmottagningen hade svårt att känna empati gentemot patienterna men att de med tiden fick en mer positiv inställning till patientgruppen när de väl vågade fråga om självskadebeteendet (Chapman & Martin, 2014; Koning et al., 2018; McAllister et al., 2009b; Mulhearne et al., 2021; Ngune et al., 2021). I studier från Chapman och Martin, (2014); McAllister et al., (2009b) och Mulhearne et al., (2021) hade sjuksköterskor en neutral inställning till patienter med självskadebeteende, där de såg förbi sjukdom och såg patienten. De ansåg även att deras profession utgick från att alla patienter förtjänade att mötas med värdighet och få rättvis vård, oavsett bakomliggande anledning.

Olämplig vårdmiljö

I kategorin *olämplig vårdmiljö* framkom det att majoriteten av sjuksköterskorna såg svårigheter med att ge vård till patientgruppen på akutmottagningar då mycket stimuli och bristande möjlighet till att bevara patienternas integritet hade en negativ betydelse. Sjuksköterskorna uttryckte även missnöje över att de bedömningsinstrument de hade tillgång till var otillräckliga och ansåg att psykiatrisk verksamhet hade bättre förutsättningar för att hjälpa patienterna. Kategorin baseras på sju artiklar.

I studier gjorda av Conlon och O'Tuathail, (2012); Koning et al., (2017); Mulhearne et al., (2021) och O'Keeffe et al., (2021) upplevde sjuksköterskor på den allmänna akutmottagningen att de gjorde allt de kunde för patienterna med självskadebeteende, utifrån de förutsättningar de hade, men att vårdmiljön i sig hade brister som gjorde att patienterna blev återkommande vilket skapade känslor av frustration. I tre studier (Koning et al., 2017, Mulhearne et al., 2021, O'Keeffe et al., 2021) uttryckte sjuksköterskor en frustration och otillräcklighet då de ansåg att arbetsplatsen saknade handlingsberedskap och riktlinjer när det kom till att möta patienternas vårdbehov.

Flera sjuksköterskor i Mulhearne et al., (2021) beskrev att det bedömningsmaterial de hade tillgång till på mottagningen, Manchester Triage System (MTS), främst inriktade sig på fysiska hälsoproblem. Materialet ansågs vara otillräckligt i bedömning av psykiska besvär. Sjuksköterskorna i Conlon och O’Tuathail (2012) beskrev att när patienten hade fått den vård som behövdes på akutmottagningen så remitterades hen vidare till psykiatrisk vård, vilket sjuksköterskorna uppfattade som en mer lämplig vårdmiljö för att behandla självsador. I studier av McGough et al., (2022); Mulhearne et al., (2021) och Ngune et al., (2021) framkom det att sjuksköterskorna uppfattade miljön på den allmänna akutmottagningen som en särskilt försvårande omständighet när det kom till att skapa en bra och trygg vård för patienter med självskadebeteende. Aspekter som långa väntetider, otillräckliga resurser och mycket stimuli ansågs vara otillfredsställande. Sjuksköterskorna uttryckte att det fanns stora brister när det kom till att bevara patientens integritet då akutmottagningen oftast var fullbelagd, utrymmena var trånga och det saknades lämpliga väntrum (Conlon & O’Tuathail, 2012; Mulhearne et al., 2021).

“The emergency department is quite unsuitable for dealing with this group of patients that present. The busyness of it, the environment, the lack of space, you know are very unproductive in caring for them and treating them.” (Mulhearne et al., 2021, s. 3)

I Mulhearne et al., (2021) studie uttryckte sjuksköterskorna rädsla och oro över att väntetiderna och vårdmiljön tillsammans utgjorde en risk för att patienterna skulle avvika från vårdenheten innan de hunnit få hjälp. I en studie av McGough et al., (2022) framkom att negativa faktorer i vårdmiljön försvårade för relationen mellan sjuksköterskan och patienten. Sjuksköterskor i McGough et al., (2022) och Østervang et al., (2022) uttryckte att relationen till patientgruppen blev bättre när de fick möjlighet att spendera tid tillsammans i en lugn vårdmiljö.

Brist på kunskap och behov av utbildning

I kategorin *Brist på kunskap och behov av utbildning* framkom det att flera sjuksköterskor var av uppfattningen att deras förvärvade kunskap och tidigare

erfarenhet om patientgruppen var en styrka som bidrog till ökad effektivitet och trygghet. Det framkom även att samtliga sjuksköterskor var positivt inställda till mer utbildning om psykiatriska tillstånd. Kategorin består av tio artiklar.

Behov av kunskap uttrycktes på olika sätt. I fyra av studierna var sjuksköterskorna av uppfattningen att deras kunskap avseende patienter med självskadebeteende var till stor hjälp när det kom till att känna förståelse för individen bakom beteendet och veta hur de skulle närma sig patienten på ett ödmjukt sätt (Koning et al., 2017; Mulhearn et al., 2021; O’Keeffe et al., 2021 och Østervang et al., 2022). I tre studier beskrev sjuksköterskorna uppfattningen av hur problematiskt det var att vårda patienter med ett självskadebeteende och kände än mera osäkerhet när de mötte mer suicidalt beteende (Conlon & O’Tuathail, 2012; Mulhearn et al., 2021; Ngune et al., 2021). Sjuksköterskorna uppgav att bristen på kunskap om självskadebeteende påverkade deras interaktion med dessa patienter eftersom sjuksköterskorna kände sig osäkra på vilka frågor som var okej att ställa. De kände sig rädda för att säga fel saker och att det skulle trigga patientens självskadebeteende (Mulhearn et al., 2021; Ngune et al., 2021).

I suppose, I find it not scary but it is a little bit bewildering I suppose, because we are not experienced in it so you are kinda thinking am I doing the right thing, am I saying the right thing, it’s you know, am I actually helping this person or am I not helping them. (Mulhearn et al., 2021, s.4)

Sjuksköterskorna uppfattade även sin kunskap som bristfällig gällande bedömning för aktuellt behov av omvårdnad samt behandling för patienterna (Mulhearn et al., 2021; Ngune et al., 2021). En liten del av sjuksköterskor uppgav att de hade tillräcklig med kunskap för att kunna ge en korrekt vård till patienter med självskadebeteende (Conlon & O’Tuathail, 2012). I en studie av Ngune et al., (2021) fanns sjuksköterskor som var positivt inställda till och uttryckte sig ha tillräckligt med kunskap om självskadebeteende vilket bidrog till att de kände sig bekväma att arbeta med patientgruppen. Då fanns också en större förståelse från sjuksköterskornas sida, vilket de uppfattade som positivt då vården blev mer

effektiv och mer personcentrerad (Ngune et al., 2021). Sjuksköterskor med mindre erfarenhet på akutmottagningen upplevde att de hade svårt att känna empati för patienter med självskadebeteende och associerade detta till okunskap och osäkerhet, någonting de mer erfarna sjuksköterskorna kände igen och berättade att deras förståelse för patientgruppen hade blivit mer positiv med åren (Koning et al., 2014 och Ngune et al., 2021). Flera sjuksköterskor i McGough et al., (2022) var av uppfattningen att i mötet med en individ som upplevde svårhanterliga känslor, ställdes det höga krav på yrkesutövarens kompetens samt personliga egenskaper. En sjuksköterska i Ngune et al., (2021) upplevde osäkerhet i hur hen skulle bemöta patienten och gav uttryck för att arbetet skulle underlättas om hen haft mer kunskap om självskadebeteende samt varför beteendet utvecklas.

Behov av utbildning uttrycktes i studierna av Chapman och Martin (2014) samt av Conlon och O'Tuathail, (2012) då sjuksköterskorna beskrev att de var i behov av utbildning avseende självskadebeteende för att känna sig säkrare i sin profession och för att kunna tillgodose de komplexa behov som dessa patienter har. I flera studier gjorda av Conlon och O'Tuathail, (2012); Mulhearn et al., (2021) och Ngune et al., (2021) uttryckte sjuksköterskorna att deras brist på utbildning för att behandla patienter med självskadebeteende på ett adekvat sätt, var negativt för patientgruppen. En sjuksköterska i en studie gjord av McAllister et al., (2009a) uttryckte att en genomförd utbildning hade bidragit till en personlig insikt i att patienter med självskadebeteenden inte utförde handlingen i syfte att få uppmärksamhet.

I en studie gjord av Mulhearn et al., (2021) uttryckte en sjuksköterska skillnaden i sin egen uppfattning om självskadebeteende före och efter hen genomgått en utbildning samt uttryckte att.

“Before I attended some of these education programmes, I might not have been as open to interpretation, I would have looked at self-harm as, as being a physical issue” (Mulhearn et al., 2021, s.4)

Østervang et al., (2022) fann i sin studie med fokus på akutsjuksköterskors erfarenheter av att ta hand om patienter med självskadebeteende, att sjuksköterskorna kände sig otillräckligt förberedda att möta patienter som genom sina självskador tillfogat sig svåra skador. Samma studie visade att när sjuksköterskan kunde möta patienten med självskadebeteende i en lugn atmosfär främjade det relationen och blev ett kärnelement för att ge adekvat vård (Østervang et al., 2022). En sjuksköterska i Mulhearn et al., (2021) uttryckte en osäkerhet i mötet med patienten då brist på utbildning bidrog till att hen inte visste om vården som gavs hjälpte patienten eller inte.

Diskussion

Metoddiskussion

Enligt Henricson (2017) syftar metoddiskussionen till att utvärdera studiens kvalitet, varpå författarnas objektiva förhållningssätt gentemot studiens resultat bedöms vara betydelsefull. Enligt Mårtensson och Fridlund (2017) bör metoddiskussionen i en litteraturstudie med kvalitativ ansats utgå från trovärdighetsbegreppen. Begreppen är trovärdighet, pålitlighet, bekräftelsebarhet samt överförbarhet (Lincoln & Guba, 1985, refererad i Mårtensson och Fridlund, 2017). Begreppet *trovärdighet* innebär att studien ska svara på dess syfte men även att relevanta kategorier har identifierats. Under trovärdighetsbegreppet bedöms även en studies äkthet (Mårtensson & Fridlund, 2017). *Pålitlighet* avser författarnas objektivitet, att det finns en förförståelse presenterad samt en tydligt beskriven analys. Begreppet *bekräftelsebarhet* handlar om hur studiens metod är beskriven, det ska vara möjligt för en utomstående forskare att göra om studien och få fram ett liknande resultat som ursprungsförfattarna. För att *överförbarheten* ska anses möjlig att bedöma menar Mårtensson och Fridlund (2017) att det ska finnas en tydlig kontext, en god abstraktionsnivån samt att trovärdighet, pålitlighet och bekräftelsebarhet alla ska anses ha god kvalitet.

Trovärdighet

Resultatet i litteraturöversikten avser att svara på studiens syfte. Det framkomna resultatet presenteras utifrån kategorier samt med hjälp av citat vilket ska bidra till att skildra deltagarnas utsagor i de artiklar som utgör resultatet samt stärka resultatet genom en form av validering. Citat har inkluderats i litteraturstudien utan att omformuleras eller översättas vilket även det kan stärka trovärdigheten. I arbetet har tre databaser använts, Cinahl Complete, Pubmed och PsycINFO. Både Cinahl Complete och Pubmed är databaser som berör forskning inom omvårdnad (Karlsson, 2017). PsycINFO databas innehåller forskning avseende omvårdnad inom psykiatri samt beteendevetenskap varför den ansågs vara relevant. Syftet med att använda flera olika databaser är att skapa en bred och djup inblick i ämnet som forskningen avser att handla om (Karlsson, 2017)

Inledningsvis under litteraturöversiktens projektplan gjordes en pilotsökning vilket Östlundh (2012) menar stärker studiens trovärdighet. Vid genomförda sökningar i de olika databaserna användes flera begränsningar, syftet med det är enligt Östlundh (2012) att skilja relevanta artiklar från de mindre relevanta. Liknande användes ämnesord samt fritextord för att hitta studier som svarade på syftet. Sökningarna resulterade i 104 artiklar. Efter begränsningarna återstod 66 artiklar. Antalet artiklar som slutligen granskades var 30. Författarna har under tidens gång haft svårt att hitta relevanta kvalitativa studier och valde därmed att inkludera studier med mixad metod och att endast använda den kvalitativa delen av dessa studier. Likaså inkluderades interventionsstudier. Det sänker sannolikt trovärdigheten att kvantitativa studier valts bort. För att bedöma de utvalda studiers kvalitet användes Högskolan Kristianstads granskningsmall vilket enligt Blomqvist, Orrung Wallin, och Beck (2016) syftar till att stärka trovärdigheten i en litteraturöversikt. Litteraturstudien har under arbetets gång blivit behandlad flertalet gånger genom grupphandledning och seminarier av såväl medstudenter, handledare samt examinator i syfte att ge konstruktiv kritik och förbättra studiens innehåll.

Pålitlighet

Pålitligheten stärks om flera personer har deltagit i analysprocessen. I denna litteraturstudie har båda författarna gemensamt arbetat med analysen av studiens innehåll vilket enligt Henricsson (2017) anses stärka pålitligheten. Författarna har

även från start haft sin förförståelse nedskrivna och som presenteras, vilket underlättar för utomstående att bedöma om författarnas fördomar kan ha påverkat litteraturstudiens utformning. Resultatet i litteraturstudien överensstämmer till viss del med författarnas förförståelse, dock påvisar resultatet andra aspekter som författarna inte tagit upp i förförståelsen, därför anses pålitligheten kunna stärkas eftersom resultatet inte färgats av författarnas fördomar.

Bekräftelsebarhet

Bekräftelsebarheten stärks om metoden är välbeskriven och har en tydlig struktur då det innebär att en utomstående forskare kan göra om studien och få samma eller ett liknande resultat (Henricsson, 2017). Litteraturöversiktens bekräftelsebarhet har beaktats då nyckelord och sökblock, presenteras i tre sökscheman som finns i bilaga 1. Ett tydligt sökschema underlättar för utomstående forskare att göra om studien (Shenton, 2004). De artiklar som valts ut efter granskning och som utgör resultatet finns att se i bilaga 2.

Analysprocessen har skapats med hjälp av Fribergs (2017) trestegsmodell vilket har bidragit till en tydlig struktur. Bekräftelsebarheten stärks ytterligare av att en figur på de tre stegen av Fribergs modell presenterats i *granskning och urval*.

Överförbarhet

De utvalda artiklarna är alla skapade inom liknande kontext det vill säga allmänna akutmottagningar. Artiklarna i resultatet är genomförda i flera olika länder, varav endast en är från Norden. Frågan är då om resultatet kan överföras till en svensk sjukvårdskontext. Då det finns möjlighet att vården skiljer sig åt beroende på var i världen den utförs är det därmed en viktig aspekt att ha i åtanke. Trots att endast en artikel var från ett nordiskt land bör överförbarhet vara möjlig då samtliga artiklar är utförda i länder som har en god sjukvårdskvalitet. (Worldpopulationreview, 2022). Om även kvantitativa studier inkluderats i litteraturstudien hade det kunnat påverka överförbarheten genom att fler erfarenheter funnits. I fem studier fanns angivet att några få deltagare var män, medan det i flera artiklar var angivet att merparten deltagare var kvinnor. Överförbarheten kan anses möjlig då det speglar könsfördelningen för sjuksköterskor inom den svenska sjukvården relativt väl.

Resultatdiskussion

Litteraturstudiens syfte var att beskriva sjuksköterskors erfarenheter och uppfattningar av att möta patienter med ett självskaдебeteende på en allmän akutmottagning. Tre fynd har valts ut från resultatet för diskussion. Det första fyndet i kategorin *Inställning till patientens beteende*. Det andra fyndet i *olämplig vårdmiljö*. Det tredje fyndet identifierades i kategorin *Brist på kunskap och behov av utbildning*. Fynden diskuteras i följande resultatdiskussion.

Det första fyndet identifierades i *Inställningar till patientens beteende* och visade att sjuksköterskor generellt hade en negativ inställning till patientgruppen vilket påverkade vården de gav. Fyndet diskuteras med koppling till FN's globala mål, *Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och ICN*.

Resultatet visade att sjuksköterskorna på de allmänna akutmottagningar ansåg att de var där för att behandla patienternas fysiska skador, ej de psykiska, vilket tycktes bidra till de negativa inställningarna. Om sjuksköterskan har negativa inställningar finns risk för att hen inte ger jämlik vård till patienten. Att negligera en patients behov av vård baserat på sjuksköterskans personliga inställning strider mot FN's (2021) globala mål och *Hälso- och sjukvårdslagen (SFS 2017:30)*. En god hälso- och sjukvård ska gälla hela befolkningen, detta menar FN (2021) som tagit fram 17 globala mål för en hållbar utveckling. Det tionde globala målet som FN (2021) arbetat fram beskriver vikten av ett samhälle som bygger på lika rättigheter och möjligheter för alla oavsett vilka förutsättningar en människa har.

Ur resultatet framgick det att sjuksköterskornas negativa inställningar till patientgruppen även påverkade deras vård, vilket visar att det sker en diskriminering. Det strider mot FN's (2021) tredje globala mål som avser att tillgodose god hälsa och välbefinnande för alla. *Hälso- och sjukvårdslagens (SFS 2017:30)* mål är att all vård ska ges på lika villkor och respektera den enskilda individens värdighet samt bidra till att främja hälsa. Självskaдебeteendet sågs av en del sjuksköterskor som en felaktig handling och att patienterna enbart kom till

akutmottagningen för att få uppmärksamhet. Orlandos interaktionsteori (1961) beskriver att sjuksköterskans inställning, uppfattning och erfarenhet är känslostyrt, och att en negativ inställning ger en negativ interaktion mellan sjuksköterska och patient. Dessa sjuksköterskor kände till och med en ilska mot patientgruppen då det fanns en föreställning att de ej var i behov av den vård som kunde erbjudas på den allmänna mottagningen. Sjuksköterskan har enligt ICN även ett yrkesansvar att arbeta för att förebygga diskriminering, fördomar och utanförskap i vården (Svensk sjuksköterskeförening, 2016). Den upplevda tidsbristen relaterat till mottagningens höga arbetsbelastning tycktes också vara en bidragande orsak till sjuksköterskornas negativa inställningar. Det är viktigt att sjuksköterskan reflekterar över sina inställningar mot personer med ett självskadebeteende, samt vad konsekvenserna kan bli om fördomar får ta över (Nationellt självskadeprojekt, u.å). Sjuksköterskans kompetens och värderingar ska utgå från ett etiskt förhållningsätt och de mänskliga rättigheterna (Svensk sjuksköterskeförening, 2021). Således får sjuksköterskans inställningar inte styra vem som får eller vilken kvalitet på vården som ges.

Det andra fyndet identifierades i kategorin *olämplig vårdmiljö* och kommer att diskuteras med koppling till McCormack och McCances omvårdnadsteori (2016) samt med koppling till etiska ställningstagande (SBU, 2021).

Fyndet i *olämplig vårdmiljö* indikerar att den allmänna akutmottagningen inte är förenlig med patienternas behov och sjuksköterskor upplever en maktlöshet samt frustration relaterat till att patienterna blir återkommande. Organisatoriska brister såsom otillräckliga bedömningsinstrument, bristande resurser samt inga eller otydliga riktlinjer framkom, vilket i sin tur påverkar både sjuksköterskorna och vården negativt. McCormack och McCance (2016) beskriver vårdmiljön som en avgörande faktor när det kommer till att främja relationen mellan sjuksköterskan och patienten. Den allmänna akutmottagningen är en stressig miljö och väntetiden för patientgruppen blir lång då deras psykiska besvär inte kan prioriteras före de patienter som anses kritiskt sjuka.

Väntetid på akutmottagningen för en patient med självskadebeteende låg 2021 igenom snitt på över fyra timmar (Socialstyrelsen, 2022). Sannolikheten att patienter med självskadebeteende därför skrivs ut tidigare eller avviker från platsen utan att ha fått adekvat vård är stor, vilket också medför en risk att patienterna blir återkommande. En anledning till den långa väntetiden på akutmottagningen kan vara att patienterna redan i triagen tilldelas en låg prioritet. För att minska känslor av frustration hos sjuksköterskorna samt ge en bättre vård för patientgruppen anses ett bättre samarbete med psykiatrisk verksamhet vara önskvärt. I jämförelse med en allmän akutmottagning har psykiatrien en ökad kunskap om patientgruppen samt en mer anpassad miljö. Ett nära samarbete mellan allmän- och psykiatriakutmottagningar hade kunnat bidra till en bättre relation mellan sjuksköterskan och patienten, då sjuksköterskan på den allmänna akutmottagningen enbart hade behövt fokusera på mötet och det fysiska omhändertagandet. Ett etiskt ställningstagande att beakta i det här fallet är att alla människor ska behandlas med jämlikhet och rättvisa, och få tillgång till sjukvårdens resurser (SBU, 2021). Är vårdmiljön fel för patienten ska hen hänvisas till en avdelning där rätt resurser finns. I en stressad vårdmiljö bör sjuksköterskan försöka finna tid till en patient med självskadebeteende, speciellt om det finns en risk för att patienten avviker från avdelningen. Genom att låta patienten vara delaktig i samtalet och få relevant information kan patienten bibehålla sin autonomi (SBU, 2021). Författarna till denna litteraturöversikt är av uppfattningen att tydligare riktlinjer på arbetsplatsen skulle kunna bidra till att sjuksköterskor på de allmänna akutmottagningarna blir mer trygga i sin profession vilket skulle leda till ett bättre arbetsklimat.

Det tredje och sista fyndet som framkom är ifrån kategorin *brist på kunskap och behov av utbildning* och lyfter aspekter som berör sjuksköterskans uppfattningar om sin egen kunskap om patientgruppen samt behovet av utbildning. Fyndet diskuteras i relation till McCormack och McCances omvårdnadsteori (2016), ICN etiska kod för sjuksköterskor (svensk sjuksköterskeförening, 2021) samt Göra-gott-principen (Sandman & Kjellström, 2008).

Majoriteten av sjuksköterskorna uttryckte att deras brist på kunskap om självskadebeteende påverkade dem och skapade osäkerhet i mötet med patienterna. Det fanns en osäkerhet hos sjuksköterskorna att de inte uttryckte sig på rätt sätt eller att de på grund av okunskapen skulle missa viktiga aspekter i omvårdnaden som i sin tur skulle leda till allvarliga konsekvenser eller ett vårdlidande för patienten. I en studie gjord av Salzman-Erikson et al., (2014) framkom det att när sjuksköterskorna uttryckte sig negativt mot patienterna, så grundade sig detta i stress och okunskap. Sjuksköterskornas erfarenhet var att det krävdes mycket arbete utöver att åtgärda patientens fysiska skador vilket upplevdes påfrestande och bidrog till ökad osäkerhet att behandla patientgruppen (Salzmann-Erikson et al., 2014). Karman et al., (2014) litteraturöversikt visar liknande resultat, och menar att sjuksköterskans osäkerhet kan relateras till okunskap, och att sjuksköterskor måste erhålla en grundlig kunskapsutbildning för att behärska mötet med patientgruppen. Sjuksköterskeprofessionen grundar sig enligt ICN på kunskap om att ge god vård samt förebygga sjukdom och ohälsa för både fysiskt- och psykiskt sjuka (Svensk sjuksköterskeförening, 2021). Vidare beskriver ICN att det innebär att sjuksköterskan bör ha den kunskap som krävs för att kunna ge adekvat vård till de patienterna med ett självskadebeteende (Svensk sjuksköterskeförening, 2021).

Inom vårdetik lyfter Sandman och Kjellström (2008) göra-gott-principen vilken syftar till att vägleda sjuksköterskan i att förebygga skada samt främja god hälsa hos patienten. Göra-gott-principen kan kopplas till vården av patienterna med självskadebeteende då sjuksköterskan aktivt måste arbeta för att minska deras lidande och öka deras välbefinnande (Sandman & Kjellström, 2008). Resultatet visade att sjuksköterskorna hade insikt i att de var i behov av utbildning för att bli trygga inom sin profession. Utökad kunskap skulle även bidra till en säkrare vård för patientgruppen vilket visar att det fanns ett genuint patientsäkerhetstänk.

Kliniska implikationer

För en hållbar hälso- och sjukvård är det av stor vikt att sjuksköterskan arbetar i en adekvat miljö och är trygg i sin profession. Då litteraturstudien visat att det

finns brister har författarna förslag som skulle kunna leda till förbättringar. I syfte att minska sjuksköterskors negativa inställningar till patientgruppen bör den allmänna akutmottagningen ge förutsättningar för sjuksköterskor att göra adekvata bedömningar i omhändertagandet. Förslag ges på att ha tillgängliga PM avseende rutiner för hur sjuksköterskor ska agera vid ordinära- och akuta möten med patienter med självskadebeteende, vilket kan bidra till en ökad professionell självsäkerhet hos sjuksköterskor samt en tryggare arbetsmiljö. Obligatorisk utbildning kan öka kunskapen hos sjuksköterskor på den allmänna akutmottagningen och förbättra patienternas vård och omvårdnad. Även förbättrad samverkan mellan öppenvård, slutenvård och psykiatrisk verksamhet är önskvärt.

Slutsats

Resultatet visade att sjuksköterskor på en allmän akutmottagning huvudsakligen hade en negativ inställning till patienter med självskadebeteende. En anledning tycktes vara att det fanns flera brister i deras arbets- och vårdmiljö, såsom otillräckliga bedömningsinstrument, samt otydliga eller avsaknad av riktlinjer för hur vården av patientgruppen skulle bedrivas. Sjuksköterskor beskrev även bristande kunskap avseende självskadebeteende vilket bidrog till en osäkerhet i bemötandet. Litteraturstudien har tydliggjort att det finns ett behov av kunskapsförbättringar, vilket skulle kunna leda till en bättre arbetsmiljö för sjuksköterskan och en bättre vård för patientgruppen.

Ur ett samhällsperspektiv skulle utbildning inom självskadebeteende kunna leda till att sjuksköterskor stärks i sin profession och även ge ett förändrat synsätt på den utsatta patientgruppen.

Referenser

Alarcon Manchego, P., Knott, J., Gaudins, A., Bartley, B. & Mitra, B. (2015). Management of mental health patients in Victorian emergency departments: A 10 year follow-up study. *Emergency Medicine Australasia*, 27, 529–536. DOI: 10.1111/1742-6723.12500

Blomqvist, K., Orrung Wallin, A., & Beck, I. (2016). HKR's granskningsmall för KVALITATIVA studier. Kristianstad: Högskolan Kristianstad.

Chapman, R., & Martin., C. (2014). Perceptions of Australian emergency staff towards patients presenting with deliberate self-poisoning: A qualitative perspective. *International emergency nursing* 22(3), 140-145. [10.1016/j.ienj.2014.03.002](https://doi.org/10.1016/j.ienj.2014.03.002)

Cleaver, K., Meerabeau, L., & Maras, P. (2014) Attitudes towards young people who self-harm: age, an influencing factor. *Leading global nursing research*. 70(12) 2884–2896. <https://doi-org.ezproxy.hkr.se/10.1111/jan.12451>

Conlon, M., & O'Tuathail, C. (2010). Measuring emergency department nurses attitudes toward deliberate self-harm using the Self-Harm Antipathy Scale. *International Emergency Nursing*, 20(1), 3–13. doi: 10.1016/j.ienj.2010.08.001

Dahlberg, K., & Segesten, K. (2010). *Hälsa och vårdande i teori och praxis*. Natur & Kultur.

Favazza, A-R. (2011) *Bodies under siege-: self-mutilation, nonsuicidal self-injury, and body modification in culture and psychiatry*. (3 uppl.,). Baltimore: Johns Hopkins University Press.

FN. (2021). *Globala målen för hållbar utveckling*. <https://fn.se/globala-malen-for-hallbar-utveckling/>

Friberg, F. (2012). *Dags för uppsats*. (2 uppl. s 121–144). Studentlitteratur.

Henricsson, M. (2017). *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (2 uppl.,). Studentlitteratur.

Hälso- och sjukvårdslag (SFS 2017:30). Socialdepartementet. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/halso--och-sjukvardslag_sfs-2017-30

Inspektion för vård och omsorg. (2015). *Hur står det till med våra akutmottagningar? - Tillsyn av patientsäkerhet vid akutmottagningar I Uppsala/Örebro sjukvårdsregion* (IVO 2015–76). Hur står det till med våra akutmottagningar? Tillsyn av patientsäkerhet vid akutmottagningar i Uppsala/Örebro sjukvårdsregion (ivo.se)

Inspektionen för vård och omsorg. (2019). *IVO granskar vården för personer med samsjuklighet*. IVO granskar vården för personer med samsjuklighet | IVO.se

Johansson, A. (2010). *Självskada. En etnologisk studie av mening och identitet i berättelser om skärande*. Doktorsavhandling, Umeå universitet, Institutionen för kultur- och medievetenskap.

Karlsson, E. K. (2017). Informationssökning. I M. Henricsson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (2 uppl.). Studentlitteratur.

Karman, P., Kool, N., Poslawsky., I-E, & Van Meijel, B. (2014). Nurses' attitudes towards self-harm: a literature review. *Psychiatric and mental health nursing*. 22(1), 65-75. <https://doi.org/10.1111/jpm.12171>

Koning, L. K., McNaught, A., & Tuffin, K. (2017). Emergency Department Staff Beliefs About Self-Harm: A Thematic Framework Analysis. *Community Ment Health Journal*, (54), 814–822. doi: 10.1007/s10597-017-0178-8

Lindgren, B-M. (2014). Självskadebeteende. I I. Skärsäter, *Omvårdnad vid psykisk ohälsa*. (2 uppl. s 248–259.) Studentlitteratur.

McAllister M, Moyle W, Billett S, & Zimmer-Gembeck M. (2009a). “I can actually talk to them now”: qualitative results of an educational intervention for emergency nurses caring for clients who self-injure. *Journal of Clinical Nursing*, 18(20), 2838–2845. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2702.2008.02540.x>

McAllister M, Moyle W, Billett S, & Zimmer-Gembeck M. (2009b). Use of a think-aloud procedure to explore the relationship between clinical reasoning and solution-focused training in self-harm for emergency nurses. *Journal of Psychiatric & Mental Health Nursing* 16(2), 121-128. [10.1111/j.1365-2850.2008.01339.x](https://doi.org/10.1111/j.1365-2850.2008.01339.x)

McCormack, B., & McCance, T. (2016). *Person-Centered Practice in Nursing and Health Care; Theory and practice*. (2. uppl.). New York: John Wiley & Sons Inc.

McGough, S., Wynaden, D., Ngune, I., Janerka, C., Hasking, P. & Rees, C. (2022). Emergency nurses' perceptions of the health care system and how it impacts provision of care to people who self-harm. *Collegian*, 29(1), ss. 38–43. <https://doi.org/10.1016/j.colegn.2021.04.004>

Mulhearn, P., Cotter, P., Shea, M., & Leahy-Warren, P. (2021). Experiences of registered general nurses who care for patients presenting with self-harm to the emergency department in Ireland. *International Emergency Nursing*. 58(). <https://doi.org/10.1016/j.ienj.2021.101047>

Mårtensson, J. & Fridlund, B. (2017). Vetenskaplig kvalitet i examensarbete. I M. Henricsson (Red.) *Vetenskaplig teori och metod; Från idé till examination inom omvårdnad*. (2 uppl., s. 421–438). Studentlitteratur.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. (2014). *Självtillfogade skador* (MSB743). <https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/27431.pdf>

Myndigheten för vård och omsorg. (2018). *En akut bild av Sverige - Kartläggning av akutsjukvårds organisation och fördelning* (Rapport 2018:13). En akut bild av Sverige | Vård- och omsorgsanalys (vardanalys.se)

Nationella självskadeprojektet. (u.å). *Validering som förhållningssätt vid bemötande och bedömning*. Avsnitt 1 Modul för öppenvård: Validering som förhållningssätt vid bemötande och bedömning - Nationella självskadeprojektet (nationellasjlvskadeprojektet.se)

Ngune, I., Wynaden, D., McGough, S., Janerka, C., Haskin, P., & Rees, C. (2021). Emergency nurses experience of providing care to patients who self-harm. *Australasian emergency care*, 24(3), 179–185. <https://doi.org/10.1016/j.auec.2020.10.004>

O’Keeffe, S., Suzuki, M., Ryan, M., Hunter, J., & McCabe, R. (2021). Experiences of care for self-harm in the emergency department: comparison of the perspectives of patients, carers and practitioners. *BJPsych Open*, 7(5). DOI: [10.1192/bjo.2021.1006](https://doi.org/10.1192/bjo.2021.1006)

Orlando, I.J. (1990[1961]). *The dynamic nurse-patient relationship: function, process, and principles*. New York, NY: National League for Nursing.

Polit, D. F., & Beck, C. T. (2017). *Nursing research: Generating and assessing evidence for nursing practice*. (10 uppl.). Wolters Kluwer.

Priebe, G., & Landström, C. (2017). Den vetenskapliga kunskapens möjligheter och begränsningar – grundläggandevetenskapsteori. I M. Henricsson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad*. (2: uppl., s. 25–40). Studentlitteratur.

Psykologiguiden. (u.å). *Självskadabeteende, självskadande beteende*. Slå upp självskadabeteende på Psykologiguiden i Natur & Kulturs Psykologilexikon

Regeringens proposition. (1996). *Prioriteringar inom hälso- och sjukvården*. (Prop. 1996/97:60)

Rowe, J., & Jaye, C. (2017). Caring for self-harming patients in general practice. *Journal of Primary Health Care*, 9(4), 279-285. doi:10.1071/HC17023

Sandman, L., & Kjellström, S. (2008). *Etikboken: etik för vårdande yrken* (2 uppl.). Studentlitteratur.

Salzmann-Erikson, M., Persson, J. N & Fallqvist, C. (2014) De ropar efter hjälp, vi är vanmäktiga: att vårda patienter med självskadabeteende i rättspsykiatrisk vård. *Vård i Norden*. 34(113), s. 48–52

Segesten, K. (2012). Att välja ämne och modell för sitt examensarbete. I F. Friberg, *Dags för uppsats* (2 uppl.). Studentlitteratur.

Shenton, A. K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for Information* 22(2), 63–75. 10.3233/EFI-2004-22201

Socialstyrelsen (18 Oktober 2022). *Statistik om akutmottagningar, väntetider och besök 2021*. [Statistik om akutmottagningar, väntetider och besök 2021 \(socialstyrelsen.se\)](https://socialstyrelsen.se)

Stryhn, H. (2007). *Etik och Omvårdnad*. (S. 68). Studentlitteratur.

SBU (2021). *Etiska aspekter inom hälso- och sjukvården*. [Etiska aspekter på insatser inom hälso- och sjukvården \(sbu.se\)](https://sbu.se)

Svensk sjuksköterskeförening. (21 september 2021). *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska*.

<https://swenurse.se/publikationer/kompetensbeskrivning-for-legitimerad-sjukskoterska>

Svensk Sjuksköterskeförening (2016). *Värdegrund för omvårdnad*. Stockholm: Svensk Sjuksköterskeförening. [värdegrund för omvårdnad reviderad 2016.pdf \(swenurse.se\)](https://swenurse.se)

Worldpopulationreview (2022). *Best healthcare in the world 2022*. [Best Healthcare in the World 2022 \(worldpopulationreview.com\)](https://worldpopulationreview.com)

Østervang, C., Geisler Johansen, L., Friis-Brixen, A., & Myhre Jensen, C. (2022). Experience of nursing care for patients who self-harm and suggestions for future practices: The perspectives of emergency care nurses. *International journal of mental health nursing*. 31(1), 70-82. DOI: [10.1111/inm.12933](https://doi.org/10.1111/inm.12933)

Östlundh, L. (2012). Informationssökning. I F. Friberg, *Dags för uppsats*. (2 uppl., s 57-79). Studentlitteratur.

Bilaga 1. Sökschema

Databas: Cinahl Datum: 221014			
Syfte: Syftet var att beskriva sjuksköterskors erfarenheter av och uppfattningar om att möta patienter med självskaðebeteende på en allmän akutmottagning.			
Sökning nr och namn	Sökord	Antal träffar	Valda artiklar
1.Självskaðebeteende	"Self-Injurious Behavior" [MH] OR "Injuries, Self-Inflicted" [MH] Self-Injurious Behavior [fritext] OR Intentional Self Injur* [fritext] OR Self Injur* [fritext] OR Deliberate Self-Harm [fritext] OR Self Destructive Behavior [fritext] OR Self-Harm [fritext] OR Self Inflicted harm [fritext]	10.410	
2.Akutmottagning	"Emergency Nursing" [MH] OR "Emergency Nurse Practitioners" [MH] ER* [fritext] OR Emergenc* room* [fritext] OR Emergenc* department* [fritext] OR Emergence* unit* [fritext] OR Hospital Service* [fritext]	619.575	
3.Sjuksköterskans erfarenheter och uppfattningar	"Nurse-Patient Relations" [MH] OR "Professional-Patient Relations" [MH] Nurs* Experienc* [fritext] OR Nurs* Perception* [fritext] OR Nurs* Attitude* [fritext] OR Nurs* Perspective* [fritext] OR Nurs* Feel* [fritext]	142.002	
4.	S1 AND S2 AND S3	81	
Begränsningar	Sökning 4 + Publiceringsdatum: 20010101-20221231, Engelskspråkig, Peer-reviewed, Forskningsartikel	42	8

Databas: PsycINFO			
Datum för sökning: 221115			
Syfte: Syftet var att beskriva sjuksköterskors erfarenheter av och uppfattningar om att möta patienter med självskadebeteende på en allmän akutmottagning.			
Sökning nr och namn	Sökord	Antal träffar	Valda artiklar
1. Akutmottagning	"Emergency department" OR "Emergency Care"	10,918	
2. Sjukvårdspersonals attityd	Health personnel attitudes [MH] OR Perception*	636,646	
3. Självskadebeteende	Self-harm OR "Nonsuicidal behavior*" OR "Self injur*"	16,241	
4.	S1 AND S2 AND S3	23	
Begränsningar	Sökning nr 4+ Publiceringsdatum 2000-2022, Engelskspråkig, Peer- reviewed	23	3

Databas: Pubmed			
Datum för sökning: 221115			
Syfte: Syftet var att beskriva sjuksköterskors erfarenheter av och uppfattningar om att möta patienter med självskaðebeteende på en allmän akutmottagning.			
Sökning nr och namn	Sökord	Antal träffar	Valda artiklar
1.Självskaðebeteende	“Self-Injurious Behavior” [MeSH Major Topic] OR “Self-inflicted” [Title/Abstract] OR Self-Harm [Title/Abstract]	65,535	
2.Akutmottagning	Emergency Medical Services [MeSH Major Topic] OR Emergenc* [Title/Abstract] OR Emergency care [Title/Abstract]	511,930	
3. Erfarenhet, Uppfattning, Sjuksköterska	Perception [MeSH Major Topic] OR Experience [Title/Abstract] OR Attitude [Title/Abstract] OR Nurs* [Title/Abstract]	845,420	
4.	S1 AND S2 AND S3	263	
Begränsningar	Sökning nr 4+ Publiceringsdatum 2001-2022, Engelskspråkig.	198	0

Bilaga 2. Artikelöversikt

Författare Titel Land, År	Syfte	Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
Chapman, R; Martin, C. Perceptions of Australian emergency staff towards patients presenting with deliberate self-poisoning: A qualitative perspective. Australien, 2014.	Syftet var att undersöka sjukvårdspersonalens uppfattningar om patienter som ankom till akutmottagningen efter avsiktlig självförgiftning.	Mixad metod Strategiskt urval. sjuksköterskor som från 3 olika akutmottagningar. 169st svar innehöll skriftliga kommentarer på de två öppna frågor som fanns angivna. 133st sjuksköterskor i åldrarna 27–55 år med varierande erfarenhet. <50% hade utbildning inom DSP. Etiskt godkänd.	De öppna frågorna i undersökningen gav deltagarna möjlighet att svara fritt. Svaren var anonyma och identifierade känslor, upplevelser, tankar, samt strategier. Tematisk innehållsanalys.	Tre kategorier identifierades. Vilket uppsåt patienten haft, behandla alla lika och självsäkerhet i att behandla patienten. Sjuksköterskorna uttryckte mer empati om de ansåg att patienten verkligen försökt att begå suicid. Det framkom även blandade känslor avseende att ge vård till patienter som uppvisade självskaðebeteende.	Trovärdighet stärks då resultatet svarar på syftet och citat finns i text. Pålitligheten sänks då ingen förförståelse är presenterad. Sänks då det inte framgår vilka som deltagit i analysarbetet. Bekräftelsebarhet: stärks då metoden är väl beskriven. Överförbarhet: God överförbarhet då kontexten är angiven, resultatet kan appliceras på andra liknande vårdenheter.
Cleaver, K., Meerabeau, L., & Maras, P. Attitudes towards young people who self-harm: age, an influencing factor England, 2014	Undersöka och förstå akutvårdspersonals attityder gentemot ungdomar (12-18 år) med ett självskaðebeteende.	Mixad metod Ändamålsenligt urval Intervjustudie med semistrukturerade intervjufrågor. 12st sjuksköterskor. Inklusionskriterier: Att deltagarna skulle ha erfarenhet av att behandla ungdomar med ett självskaðebeteende. Etiskt godkänd.	Erhöll ett skriftligt samtycke. Intervjuerna transkriberades och kodades för att sen analyseras med en Tematisk ramanalys.	Två kategorier, attityder till yngre och attityder till yngre med självskaðebeteende. Deltagarna visade en större vilja till att hjälpa ungdomarna då de ansågs vara mindre ansvariga för sitt självskaðebeteende än vuxna. Ungdomar var inte mogna nog till att förstå konsekvenser av sitt handlande. Dock menar de att besvärliga ungdomar inte läggs in på rätt avdelning, speciellt 16-18 åringar, som ingen vill kännas vid.	Trovärdighet: stärks eftersom syftet besvaras i resultatet. Pålitlighet: sänks då antal forskare under analysarbetet ej redovisas. Den stärks då författarna har använt sig av en blandmetodik. Bekräftelsebarhet: sänks då metoden hade kunnat vara mer utförlig beskriven i den kvalitativa datainsamlingen. Överförbarhet: Svag av bristfällig information om deltagarna.

Författare Titel Land, År	Syfte	Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
<p>Conlon, M & O'Tuathail, C.</p> <p>Measuring emergency department nurses attitudes towards deliberate self-harm using the self-harm antipathy scale,</p> <p>Irland 2012</p>	<p>Att mäta sjuksköterskors attityder till självskadebeteende med hjälp av frågeformuläret Self-harm Antipathy scale.</p>	<p>Mixad metod Randomiserat urval Skriftliga frågor 86st sjuksköterskor, 83st kvinnor. 3st män. 21-60 år Allmänsjuksköterskor på akutmottagning med erfarenhet av att vårda patienter med självskadebeteende. Etiskt godkänd.</p>	<p>De utvalda deltagarna svarade skriftligt och skickades iväg i ett anonymt kuvert. Svaren på de öppna frågorna analyserades med hjälp av en tematisk innehållsanalys.</p>	<p>3 kategorier, Brist på utbildning, olämplig miljö på akutmottagningen, empati och antipati. Deltagarna hade överlag en positiv tankeställning om patientgruppen. Uppfattningarna var mer positiva hos äldre sjuksköterskor med längre arbetserfarenhet jämfört med yngre sjuksköterskor.</p>	<p>Trovärdighet stärks då studiens resultat svarar på syftet. Pålitlighet Sänks då ingen förförståelse är presenterad. Bekräftelsebarhet Stärks då metoden är välbeskriven. Överförbarhet god då kontexten är angiven. Stärks av det totala antalet deltagare.</p>
<p>Koning, L. K., McNaught, A., & Tuffin, K.</p> <p>Emergency department staff beliefs about self-harm: A thematic Framework analysis</p> <p>Australien, 2017</p>	<p>Syftet var att utforska föreställningar om självskadebeteende från personal som arbetar på akutmottagningar. .</p>	<p>Bekvämlighetsurval 15 st med olika professioner inom akutsjukvården deltog. <i>Inklusionskriterier:</i> deltagarna skulle vara heltidsanställda på akutmottagning. <i>Exklusionskriterier:</i> De som inte hade någon kontakt med patienter. Semistrukturerade intervjuer, Etiskt godkänd</p>	<p>Rekrytering skedde genom en poster på avdelningen Intervjuerna utfördes på avdelningen. 8 frågor där intervjuerna pågick i 6-35 min och transkriberades efter inspelning. Analyserades av en forskare. Tematisk ramanalys</p>	<p>5 kategorier, en förståelse och orsaker till självskadebeteende, övertygelser förändras med tid och utbildning, fokus på akutmottagningen ligger på det fysiska, Självskada uppstår på ett spektrum - ju allvarligare skada, desto mer sannolikt är det att patienten är självmordsbenägen, systemet har misslyckats. Sjuksköterskorna menade att de hade bristande kunskap om självskadebeteende. De kände mer empati om de fick rätt utbildning, erfarenhet och antal år de arbetat med självskadebeteende. Personalen saknade förtroende för den psykiatriska vården och såg många brister i systemet.</p>	<p>Trovärdighet: Stärks eftersom syftet besvaras i resultatdelen. Stärks då citat är av intresse. Pålitlighet: Sänks då det ej finns någon förförståelse beskriven. Sänks då det bara är en forskare som varit analyserat. Bekräftelsebarhet: Stärks då metod och analys är utförligt beskrivna. Överförbarhet: Stärks då studien är utförd på ett större sjukhus.</p>

Författare Titel Land, År	Syfte	Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Intervention	Resultat	Kvalitet
McAllister M, Moyle W., Billett S., & Zimmer-Gembeck M. I can actually talk to them now qualitative results of an educational intervention for emergency nurses caring for clients who self-injure. Australien, 2009	Syftet med studien var att genom utbildning skapa bättre kunskap och förbättra vården av patienterna som inkom på grund av ett självskadebeteende	Mixad metod Ändamålsenligt urval Intervju 36st sjuksköterskor Etisk godkänd.	Data samlades in via genomförda intervjuer där forskarna ville undersöka eventuella skillnader i hur deltagarna uppfattade sin profession, samt hur de såg på självskadebeteende och hur deras kliniska resonemang fördes. Data transkriberades och analyserades flertalet gånger. Innehållsanalys	En grupp fick utbildning om självskadebeteende den andra gruppen fick ingen utbildning varpå dessa båda grupper resultat senare ställdes mot varandra och jämfördes.	5 kategorier, 20 underkategorier Resultatet av övningen gjorde att flertalet sjuksköterskor nu förstod hur de skulle bemöta personer med självskadebeteende. De förstod hur de skulle våga ställa frågan om självskadebeteendet, någonting de tidigare undviktit.	Trovärdighet stärks då citat återfinns i resultatet. Urvalet är representativt för studiens syfte. Pålitlighet Sänks då ingen förförståelse finns. Sänks då det ej är angivet vem som deltagit i analysprocessen. Bekräftelsebarhet stärks då metoden finns beskriven. Överförbarhet Svag då information om deltagarna saknas.
McAllister, M., Billett, S., Moyle, W., & Zimmer-Gembeck, M. Use of a think-aloud procedure to explore the relationship between clinical reasoning and solution-focused training in self-harm for emergency nurses. Australien, 2009	Syftet var att utforska förhållandet mellan det kliniska resonemanget och lösningsfokuserad utbildning i självskadebeteende för akutsjuksköterskor.	Mixad metod Ändamålsenligt urval Pre-test post-test 28st sjuksköterskor. Från ett stort sjukhus täckande area med 400.000 personer och ett lite mindre med en tänkande area på 145.000 personer Etisk granskad	Data transkriberades och analyserades av 3 oberoende experter inom området för att bedöma hur omfattande och effektiv var och en av deltagarnas lösningsorienterade vårdplan var.	Under en utbildningskonvention fick deltagarna frivilligt delta i en simuleringsövning av verkliga patientsituationer.	Inga kategorier redovisade. De flesta visade medlidande och viljan till att vägleda personen till rätt stödenhet efter denne var färdigbehandlad på akutavdelningen. Det var viktigt att våga fråga om bakgrunden till självskada för att få mer insikt.	Trovärdighet; Stärks då syftet besvaras i resultatet Pålitlighet: stärks då 3 oberoende forskare deltog i analysprocessen. Bekräftelsebarhet stärks då metoden finns beskriven. Överförbarhet Bedöms som god då kontexten finns angiven. Stärks ytterligare då det är personal från 2 olika sjukhus, ett större och ett mindre.

Författare Titel Land, År	Syfte	Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
McGough, S., Wynaden, D., Ngune, I., Janerka, C., Hasking, P., & Rees, C. Emergency nurses' perceptions of the health care system and how it impacts provision of care to people who self-harm. Australien, 2022.	Syftet var att undersöka akutsjuksköterskors erfarenheter av att arbeta runt personer med ett självskadebeteende	Semistrukturerade frågor Ändamålsenligt urval 18st sjuksköterskor från olika akutavdelningar i Australien. En del från storstäder och en del från mindre städer. 14 identifierar sig som kvinnor. Etisk granskad	Ett mail om studien skickades ut sjuksköterskor som hade haft koppling till ett college i Australien. Deltagarna gav ett skriftligt samtycke. Telefonintervju schemalagdes utifrån när det passade för deltagarna. Intervjulängd: 25-50 minuter Data transkriberades och analyserades av forskarna. Induktiv innehållsanalys.	5 underkategorier, arbetsmiljöns komplexitet, personalens attityder och tillhandahållande av vård, den psykiska patienten, underlättande och hinder för vård, brist på gemensamma resurser. Sjuksköterskor känner sig säkra av att behandla de fysiska skadorna på patienterna med självskadebeteende men är inte lika säkra gällande den psykiska vårdplanen och hur dessa bör bemötas.	Trovärdighet: Stärks då syftet besvaras i resultatet. Pålitlighet: stärks då flera forskare deltagit i analysprocessen Bekräftelsebarhet: Stärks då metoden är välskriven. Överförbarhet: God då kontexten är beskriven. God då det var deltagare från stadssjukhus och sjukhus i förorter.
Mulhearn, P., Cotter, P., Shea, M., & Leahy-Warren, P. Experiences of registered general nurses who care for patients presenting with self-harm to the emergency department in Ireland Irland, 2021	Att utforska sjuksköterskors erfarenheter när det gäller omhändertagandet av patienter som uppvisar ett självskadebeteende på en Irländsk akutavdelning.	Ändamålsenligt urval 9 st sjuksköterskor på en akutmottagning. 7 kvinnor och 2 män, mellan 20-50 år gamla. 7st hade ingen betydande utbildning om patientgruppen. Semistrukturerade intervjuer. Etisk godkänd	Intervjuerna skedde under sjuksköterskornas arbetstider, oftast på nattpassets lugnare perioder. Intervjuerna tog mellan 15-20 minuter och deltagarna intervjuades en gång under en 2 veckors period. Tematisk innehållsanalys.	3 kategorier. Vänta på bedömning, osäkerhet i bedömning, hur ssk bemöter patienten. Akutmottagningen inte är lämpliga för patienten, de prioriteras ej. Inga lämpade bedömningsinstrument. Det rådde osäkerhet i vad som bör tolkas som ett självskadebeteende. Osäkerhet hur de ska bemöta otrevliga patienter.	Trovärdighet: stärks då syftet besvaras i resultatet. Stärks av att citat presenteras. Pålitlighet: stärks då det var flera forskare som deltog i analysen. Bekräftelsebarhet: stärks då metod och analys var tydligt beskrivet Överförbarhet: God då deltagarna och kontext är välbeskriven.

Författare	Syfte	Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
------------	-------	------------------------------	------------------------	----------	----------

Titel Land, År					
<p>Ngune, I., Wynaden, D., McGough, S., Janerka, C., Haskin, P., & Rees, C.</p> <p>Emergency nurses experience of providing care to patients who self-harm.</p> <p>Australien, 2021</p>	<p>Syftet var att undersöka akutsjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter som självskadat.</p>	<p>Semistrukturerade intervjuer. strategiskt urval 18 st sjuksköterskor från hela landet. 50% från storstäder och 50% från landsbygden. 14 kvinnor 4 män. De flesta hade över 10 års erfarenhet inom akutsjukvård. Etisk godkänd</p>	<p>Deltagarna fick skriftlig information om studien och dess betydelse. intervju 25-50 minuter. Data transkriberades ordagrant 4 forskare som använde sig av en induktiv innehållsanalys.</p>	<p>4 kategorier, sjuksköterskors komfortnivå, omvårdningsroll, att tillhandahålla vård av hög kvalitet, utbildning. Bekvämligheten påverkas av sjuksköterskans kompetens och erfarenhet samt kunna behärska egna känslor, Akuten var fel plats för patienterna, hektisk miljö gjorde patienten otrygg. Deltagarna betonade vikten av att kunna få stöd av en mer erfaren sjuksköterska när hen behövde tänka på patientens säkerhet. Det borde finnas mer tid tillägnat till självskadabeteende i grundutbildningen.</p>	<p>Trovärdighet: stärks eftersom citat från deltagarna finns i resultatet. Pålitlighet: Stärks då 4 av forskarna varit med under analysarbetet. Bekräftelsebarhet: stärks eftersom metoden är väl beskriven. Överförbarhet: God då deltagarna kom från olika sjukhus runt om i landet, samt att de var från storstäder och landsbygden.</p>
<p>O’Keeffe, S., Suzuki, M., Ryan, M., Hunter, J., & McCabe, R.</p> <p>Experiences of care for self-harm in the emergency department: comparison of the perspectives of patients, carers and practitioners</p> <p>England, 2021</p>	<p>Att utforska behandling av självskadabeteende på akutmottagningar genom att jämföra patienters, vårdgivares och utövares perspektiv.</p>	<p>4 st sjuksköterskor från akutmottagningar i södra England.</p> <p>Strategiskt urval.</p> <p>Semistrukturerade intervjuer</p> <p>Etisk godkänd</p>	<p>Enhetschefen erhöll ett email där intresserad personal kunde anmäla sig. De anställda intervjuades med öppna frågor på sjukhuset under september-december 2019. Intervjuerna spelades in och varade i genomsnitt 48 minuter. Data transkriberades och granskades av alla forskare i studien. En tematisk ramanalys</p>	<p>3 kategorier. Systemet sviker människor som skadar sig själva, maktlöshet och rädsla hos personal. Patienten fick inte rätt hjälp vilket ledde till upprepade besök på akutmottagningen. Personalen känner sig maktlösa och blev känslolokala i situationen. Personalen var rädda för att bli beskyllda om en patient senare tar sitt liv, därför ansågs hjälpverktyg som riskbedömningar vara viktiga.</p>	<p>Trovärdighet: Stärks då syftet besvaras i resultatet. Pålitlighet: Stärks då alla författare varit med under analysarbetet. Sänks då ingen förståelse är beskriven. Bekräftelsebarhet: Stärks då metod och analys var väl skriven. Överförbarhet: svag överförbarhet då det endast var 4 st sjuksköterskor som deltog i studien och informationen om deltagarna var bristfällig.</p>

Författare Titel Land, År	Syfte	Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
<p>Østervang, C., Geisler Johansen, L., Friis, B. A., & Myhre Jensen, C.</p> <p>Experiences of nursing care for patients who self-harm and suggestions for future practices: The perspectives of emergency care nurses</p> <p>Danmark, 2022</p>	<p>Sjuksköterskors erfarenheter vårda patienter med själskadebeteende och förslag till förbättringsarbete.</p>	<p>10 st sjuksköterskor från en akutmottagning. 9 kvinnor, 1 man. 28-55 år gamla, Majoriteten hade arbetat på akutmottagningen i över 5 år.</p> <p>Fenomenologisk metod</p> <p>Semistrukturerade intervjuer</p> <p>Etisk godkänd</p>	<p>18 st sjuksköterskor tillfrågades varav 10 deltog, innan intervjun fick deltagarna information om studien och rätt till att ställa frågor. Intervjuerna skedde på arbetsplatsen under deltagarnas arbetstid. Intervjulängd: 30-60 minuter.</p> <p>Data transkriberades, sexstegstolkning fenomenologiskt tolkande analys</p>	<p>3 kategorier, vikten av att ha rätt kompetens i den akuta fasen, akut vård utifrån ett biomedicinskt perspektiv, lyfta fram idéer för framtida förbättrad praxis. Ssk förstod vikten av patientens behov av psykiatrisk vård och ansåg att de inte hade kompetens eller lust till att vårda utöver deras medicinska tillstånd. De var medvetna om att bemötandet påverkar relationen till patienten. De ansåg att akutmottagningen sviker patienterna och att de inte är på rätt plats.</p>	<p>Trovärdighet: Stärks då syftet besvaras i studien.</p> <p>Pålitlighet: stärks då alla författare var med under analysarbetet.</p> <p>Bekräftelsebarhet: Stärks då metod och analys är välbeskriven.</p> <p>Överförbarhet: Mindre god då det endast var 10 sjuksköterskor med i studien.</p>